

Modelul educațional islandez

prof. Dana-Lăcrămioara PĂIUȘ, inspector școlar general adjunct
Inspectoratul Școlar Județean Neamț

Diverse society – Diverse Classrooms. Student diversity benefiting social diversity. Special focus on key competences and cooperative learning in intercultural/ diverse groups – experiența de formare în Borgarnes - Islanda, furnizor de formare fiind InterCultural Iceland, www.ici.is, derulat în cadrul proiectului *TRUE - Tolerance, rights and unity in education*, finanțat prin Programul de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor în România din granturile Spațiului Economic European (SEE) – mecanismul financiar 2014-2021, al cărui beneficiar este Inspectoratul Școlar Județean Neamț, mi-a dat posibilitatea de a înțelege mai bine cum funcționează sistemul educațional islandez, considerat unul dintre cele mai incluzive din lume. Astfel, în școlile islandeze, bine dotate și organizate, fiecare elev contează. Elevii islandezi au parte de condiții identice de lucru în orice școală din țară, indiferent de capacitățile fizice sau intelectuale, de originea socială sau etnică. În Islanda nu există școli de elită, astfel că elevii frecventează școlile cele mai apropiate de domiciliu, fără a avea sentimentul că sunt dezavantajați în raport cu colegii lor din alte școli islandeze. Totuși, în sala de clasă egalitatea nu înseamnă neapărat echitate. Pentru a avea echitate în clase, profesorii islandezi încearcă să implementeze metoda CLIM - *cooperative learning in multicultural groups* (învățare prin cooperare în grupuri multiculturale).

Întâlnirea cu formatoarea, Gudrun Petursdottir, dar și activitățile specifice cursului, mi-au întărit percepția privind eficiența funcționării sistemului islandez. Am avut parte de un program de lucru intens, dens, dar în același timp dinamic și interactiv. Fiecare minut a fost utilizat conform planificării, fiecare participant a avut parte de atenție egală din partea formatorului, dar, mai ales, fiecare dintre noi a simțit ca își aduce contribuția la reușita activităților. Modelele discutate și promovate în cadrul cursului au fost modelele de lucru în echipă, punându-se accent pe învățarea prin cooperare. Participanții din România, Spania, Italia, Lituania, Belgia și Germania au fost implicați zilnic în activități practice care au contribuit la crearea unei atmosfere de lucru multiculturale, în acord cu tematica și obiectivele cursului.

Diversitatea este văzută nu doar în sensul naționalității diferite, ci și din punctul de vedere al educației cu care fiecare elev vine în clasă. Succesul metodei de învățare prin cooperare este determinat de modul în care sunt puse în practică cele patru principii ale acestui tip de învățare: interdependența pozitivă (succesul grupului este imposibil fără contribuția fiecăruia), responsabilitatea individuală, participarea echitabilă și interacțiune simultană. Ca urmare, în aceste clase multiculturale, această metodă de lucru, bazată pe învățarea activă, include întrebări deschise, cu mai multe posibile răspunsuri corecte.

Și iată că, așa ne explicăm de ce în sistemul educațional islandez, până la 16 ani, nu există nicio departajare prin examen, nu există elevi repetenți!

„Un principiu fundamental al sistemului educațional islandez este că toată lumea ar trebui să aibă șanse egale de a primi o educație, indiferent de sex, statut economic, locul de reședință, religia, posibilul handicap și mediul cultural sau social.”

Educația în Islanda este un sistem pe patru niveluri: preșcolar este primul nivel de educație la care participă copiii cu vârste cuprinse între unu și șase ani. Există taxe pentru preșcolari, dar acestea sunt în mare parte subvenționate. Școala obligatorie urmează învățământului preșcolar. Școlarizarea obligatorie este gratuită și obligatorie pentru copiii cu vârsta cuprinsă între șase și 16 ani. Nivelul secundar superior este al treilea nivel. Este disponibil oricui care a finalizat școlarizarea obligatorie și cuprinde elevii cu vârsta cuprinsă între 16 și 20 de ani. A patra etapă este învățământul universitar. Pentru a aplica pentru o universitate, un student trebuie să fi absolvit mai întâi învățământul secundar superior. Majoritatea instituțiilor sunt finanțate de stat. Există foarte puține școli private în țară.